

ЗВІТ

**результати оцінювання освітнього процесу здобувачами першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти»
факультету «Дизайн середовища»
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»
ОПП «Архітектурно-ландшафтне середовище»
осінній семестр 2021/2022 н.р.)**

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу за визначеною освітньою програмою здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти якістю освітнього процесу.

Для отримання даних було використано анкетування студентів 2-4-го курсів.

Опитування проводилось 27.09.2021 – 12.10.2021р. Характеристика вибірки: 20 респондентів – 71,4% від загальної кількості студентів 2-4 курсів, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету «Дизайн середовища» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» (освітня програма «Архітектурно-ландшафтне середовище») денної форми навчання.

Опитування щодо оцінювання якості навчальних курсів є одним з важливих інструментів контролю якості викладання, змісту й форми навчальних планів, зокрема тому, що дозволяє виявити проблемні ситуації.

До опитуванні, яке проводилось на початку нового, 2021-2021 навчального року, не залучали студентів першого курсу, і це утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів анкетування (11 «закритих» питань).

Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?
20 ответов

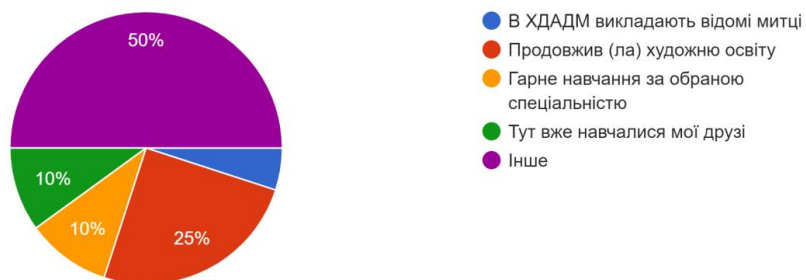

Рис. 1 – Кількість варіантів відповідей на питання:
«Чому Ви обрали для навчання в ХДАДМ?»

Результати аналізу відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» свідчать: художню освіту вирішили продовжити в Харківській державній академії дизайну і мистецтв 25% опитуваних; 10% студентів, які брали участь в опитуванні, обрали для навчання в ХДАДМ освітню програму «Архітектурно-ландшафтне середовище» тому, що впевнені – в ХДАДМ вони можуть отримати гарну освіту за обраною спеціальністю; для 10% респондентів мотив вибору навчального закладу: «Тут вже навчалися мої друзі»; 5% опитуваних вирішили навчатися в академії тому, що: «В ХДАДМ викладають відомі митці». На жаль, 50% респондентів не надали інформації щодо своїх мотивів вибору навчального закладу (Рис. 1).

Результати відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

- Відповіді на питання: «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
В ХДАДМ викладають відомі митці	5
Продовжив (ла) художню освіту	25
Гарне навчання за обраною спеціальністю	10
Тут вже навчалися мої друзі	10
Інше (що саме?)	50

Респондентам запропонували обрати варіанти відповідей на питання:
«Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

- Отримати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті
- Отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям
- Отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі
- Отримати диплом про закінчення
- Інше

Аналіз кількості відповідей показав – пріоритет для більшості – бажання отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі. На другому місці – бажання отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям; на почесному третьому місці – сподівання сформувати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті. Четверта позиція у пріоритетах – бажання отримати

диплом. Незначна кількість опитуваних обрала відповідь «інше», але пояснень щодо «інше» у відповідях не зафіксовано.

Результати відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?» представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

- *Відповіді на питання: «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі
2	Отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям
3	Отримати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті
4	Отримати диплом про закінчення
5	Інше

Структура освітньої програми відповідає Вашим очікуванням?
20 ответов

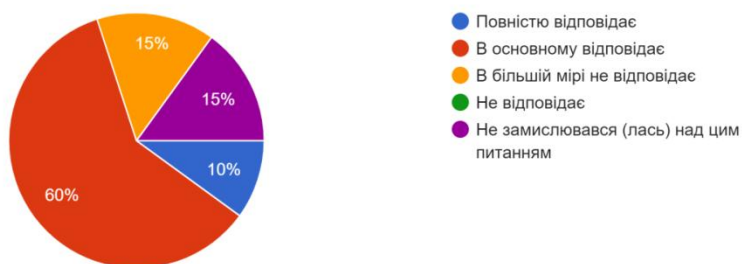

Рис. 2 – Кількість варіантів відповідей на питання «Структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» відповідає Вашим очікуванням?»

За результатами аналізу відповіді на питання «Структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» відповідає Вашим очікуванням?» структура програми повністю відповідає очікуванням 10% студентів, які брали участь в опитуванні; більша частина респондентів (60%) указали, що програма, в цілому, виправдовує очікування. Отже, виправдали свої очікування 70% студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційною програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище». Освітня програма, більшою мірою, не відповідає очікуванням 15% респондентів; повідомили, що не замислювалися над питанням очікувань щодо структури програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років 15% опитуваних (Рис. 2).

Результати відповідей на питання «Структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» відповідає Вашим очікуванням?» представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

- Відповіді на питання: «Структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» відповідає Вашим очікуванням?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю відповідає	10
В основному, відповідає	60
В більшій мірі, не відповідає	15
Не відповідає	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	15

Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?
20 ответов

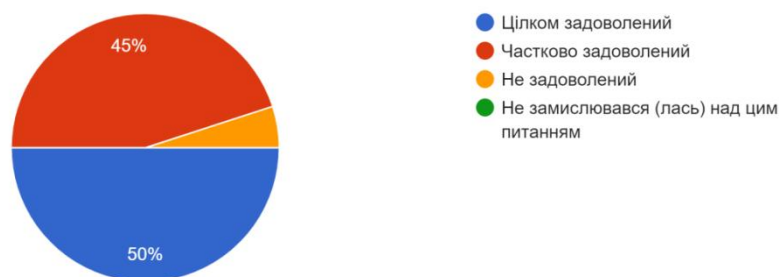

Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»

Про високий рівень організації практичних занять в ХДАДМ свідчить те, що 95% студентів, які брали участь в опитуванні, задоволені (цілком – 50%, частково – 45%) тим, як в академії організовані практичні заняття; 5% респондентів виказали незадоволення (Рис. 3)

Результати відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?» представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

- Відповіді на питання: «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	50
Частково задоволений	45
Не задоволений	5
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Ви задоволені змістом теоретичних занять?

20 ответов

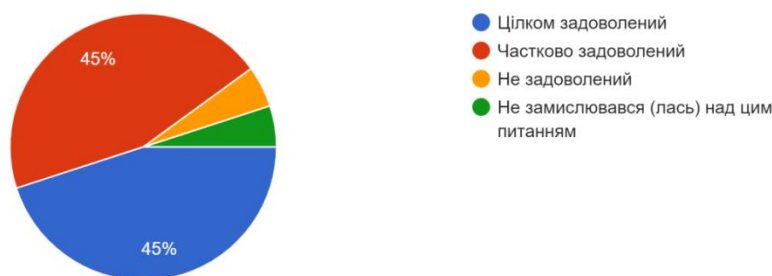

Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»

Опитування показало, що абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, організацією теоретичних занять задоволені (90%). Цілком задоволені змістом теоретичних занять 45% респондентів, така ж кількість – 45% опитуваних задоволені частково. Незадоволені змістом теоретичних занять 5% респондентів, вказали, що питаннями змісту теоретичних занять не переймалися – 5% опитуваних (Рис. 4).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	45
Частково задоволений	45
Не задоволений	5
Не замислювався (лась) над цим питанням	5

Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?

20 ответов

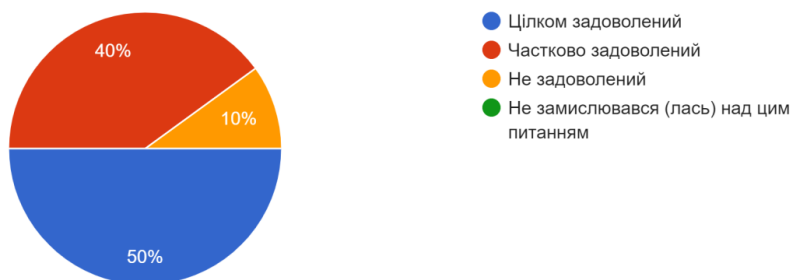

Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»

Питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» дещо провокаційне, тому що керівництво навчального закладу лише створює умови для організації самостійної роботи студентів і надає можливість організувати власну роботу. Аналіз відповідей свідчить, що абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні (90%) організацією самостійної роботи задоволені цілком задоволених 50%, частково задоволених – 45% респондентів; не задоволених – 10% від кількості студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 5).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

- Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	50
Частково задоволений	40
Не задоволений	10
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?

20 ответов

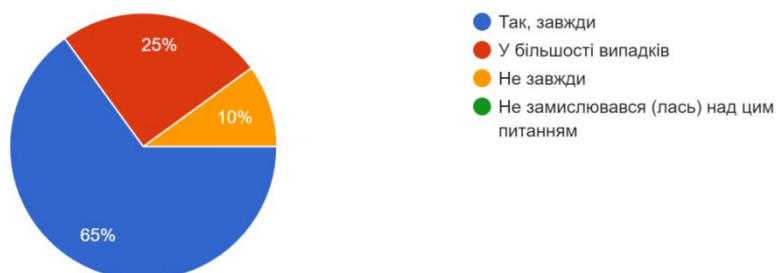

Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»

Особливу увагу в опитуванні (анкеті) було приділено системі оцінювання та справедливості оцінювання результатів навчальної діяльності студентів.

За результатами опитування абсолютна більшість студентів (90%) не мають нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності – 65% респондентів вважають, що оцінювання завжди, 25% – у більшості випадків чесно і прозоро. Вважають, що їх діяльність не завжди оцінюють чесно і прозоро 10% студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 6).

Результати відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?» представлені в таблиці 7.

Таблиця 7

- Відповіді на питання: «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так, завжди	65
У більшості випадків	25
Не завжди	10
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Респондентам запропонували обрати варіанти відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»:

- Технічну оснащеність аудиторій і майстерень
- Відносини «студент-викладач»
- Відносини «студент-студент»
- Організацію дозвіля
- Умови харчування
- Якість викладання
- Побутові умови у гуртожитку
- Інше (вказіть, що саме)

Аналіз результатів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» показав, що на першому місці у рейтингу пріоритетів – покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень, на другому – незадоволеність умовами проживання у гуртожитку Цілком очікувані мрії про справжнє студентське життя на третьому місці. Четверте місце у рейтингу пріоритетів – побажання щодо покращення якості викладання. Опитувані виказали побажання щодо покращення відносин

студент-студент, а також обрали варіант відповіді щодо покращення умов харчування.

Результати відповідей на питання «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» представлені в таблиці 8.

Таблиця 8

- Відповіді на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Технічну оснащеність аудиторій і майстерень
2	Побутові умови в гуртожитку
3	Організацію дозвілля
4	Якість викладання
5	Умови харчування
6	Відносини студент-викладач
7	Відносини студент-студент

Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище»?
20 ответов

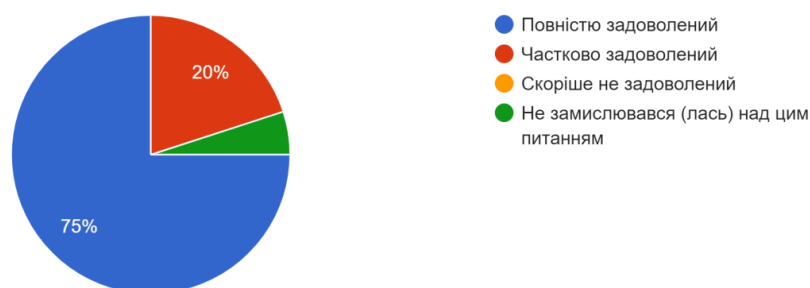

Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище?»

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що переважна більшість студентів, які взяли участь в опитуванні (85%) задоволені тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і освітньою програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище», повністю задоволені 75% студентів, які брали участь в опитуванні, 20% респондентів задоволені частково. Зізналися, що не переймалися питанням задоволеності 5% опитуваних (Рис. 7).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище?» представлені в таблиці 9.

Таблиця 9

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтесь в академії за освітньою програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище?»»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю задоволений	75
Частково задоволений	20
Скоріше задоволений	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	5

Всі студенти, які брали участь в опитування – підлітки віком від 17 до 22 років.

Результати відповідей на питання «Скільки вам років?» представлені в таблиці 10.

Таблиця 10

- *Відповіді на питання: «Скільки вам років?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
17	5
18	40
19	30
20	20
22	5

На якому курсі Ви навчаєтесь?
20 ответов

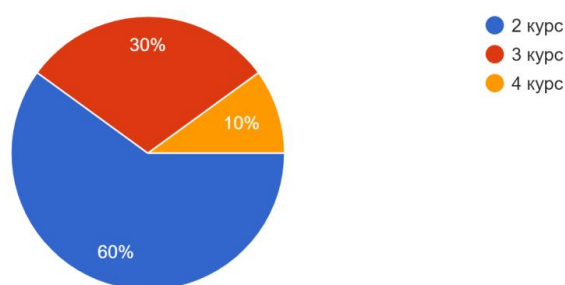

Рис. 8 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

В опитуванні, яке проведено у перші тижні нового, 2021-2022 навчального року, не брали участь першокурсники. Більшість респондентів – студенти 2 курсу (60%), 30% опитуваних – студенти 3 курсу, 10% – студенти четвертого курсу (Рис. 8).

Результати відповідей на питання «На якому курсі Ви навчаєтесь?» представлені в таблиці 11.

Таблиця 11

-Відповіді на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
2	60
3	30
4	10

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити ряд позитивних висновків щодо мотивів вибору саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв – більшість половина від кількості студентів, що взяли участь в опитуванні свідомо обирали навчальний заклад зі впевненістю, що саме в ХДАДМ, де викладачі – відомі митці, вони можуть отримати вищу художню освіту за обраною спеціальністю і саме цей навчальний заклад вже обрали їх друзі. На жаль, 50% опитуваних не пояснили, що саме «інше» для них стало вирішальним фактором при виборі навчального закладу.

Для 10% респондентів на вибір навчального закладу вплинули позитивні враження від навчання в академії представників референтної групи «друзі». З урахуванням того, що значна частина вибірки – студенти 2-4 курсів віком від 17 років до 22 років – за останньою класифікацією ВОЗ¹ віднесені до групи «підлітки» (10-19 років), дані опитування про урахування думки «друзів» для формування мотивації вибору навчального закладу можуть бути використані для підвищення ефективності заходів щодо інформування майбутніх абітурієнтів про можливості, які вони можуть використати при проєктуванні подальших освітніх маршрутів, виходячи з майбутнього на шляху творчої та особистісної самореалізації.

Переважає більшість студентів, які брали участь в опитуванні, надає перевагу можливості отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі. На жаль, вміння посідати новими знаннями – на третьому місці у рейтингу пріоритетів.

На четвертому місці – бажання отримати диплом про «закінчення». Отже, у цієї групи респондентів не зафіксовано (на момент опитування) спрямованості на безперервне навчання протягом всього життя. До того ж, ілюзорна легкість володіння програмним забезпеченням (сучасні підлітки впевнені, що інформаційними технологіями володіють краще, ніж представники старшого віку) у додаток до цілком очікуваної юнацької самовпевненості заважає адекватно оцінювати власні можливості професійної самореалізації, отже, отримана інформація – показник до проведення корекційних заходів з метою формування навичок само оцінювання і ціле утворення.

¹ <https://rescentre.org.ua/poperedzhennia-zhorstokoho-povodzhennia-z-ditmy/pidlitkovyi-vik>

Переважна більшість опитуваних (70%) в цілому, виправдала свої очікування, обравши освітню програму «Архітектурно-ландшафтне середовище», а 10% респондентів повністю задоволені структурою освітньої програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років.

На загальну думку 95% респондентів, практичні заняття за фахом для студентів, які обрали освітню програму «Архітектурно-ландшафтне середовище», організовано в академії на високому рівні. Незадоволеність 5% респондентів з'ясовна – опитування проводилось у вересні, а майже весь попередній (весняний семестр 2020-2021 н. р.) проходив в умовах дистанційного навчання. На жаль, в цих умовах досить важко організувати практичні заняття на належному рівні. Між тим, «незадоволеність» може свідчити про низький рівень особистісної зрілості незадоволених: один з показників особистісної зрілості – вміння враховувати об'єктивні чинники при оцінці ситуації.

Абсолютна більшість (90%) студентів, які брали участь в опитуванні, організацією теоретичних занять задоволені. Водночас викликає занепокоєння той факт, що 45% задоволені частково. Це не дивно, якщо брати до уваги те, що пріоритет для деяких студентів – отримати практичні, а не теоретичні знання (і навіть не знання, а «диплом про закінчення»). Отже, зусилля викладачів, спрямовані на організацію теоретичних занять, у респондентів цієї групи задоволення не викликають. «Незадоволеність», а також те, що 5% респондентів вказали, що питаннями організації теоретичних занять не переймалися, може бути проявом так званого «кліпового мислення», притаманного значній частині сучасної молоді віком від 17 і більше років, непрямим показником рівня особистісної зрілості.

Аналіз відповідей на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» показав, що 50% опитуваних взяли на себе відповідальність за організацію самостійної роботи (при дистанційній і змішаних формах організації навчального процесу) і цілком задоволені умовами, наданими керівництвом академії. Більше третини від загальної кількості респондентів задоволені частково – і це не дивно, бо за даними соціологічних досліджень у значних, за чисельністю, групах підлітків на попередньому рівні оволодіння освітою не сформовано навичок самоактуалізації. 10% респондентів (група «незадоволених») натякнули своїми відповідями, що не завжди готові нести відповідальність за організацію самостійної роботи (нагадуємо: в умовах дистанційного навчання!), що є свідченням низького рівня сформованості навичок самоменеджменту і непрямим показником вираженості екстернального локусу контролю.

Отримані дані потребують уточнення в ході подальших розвідок для виявлення рівня сформованості образу «Я» студентів, навичок навчальної діяльності, і організації корекційних заходів з метою формування навичок цілеутворення, самоактуалізації та самооцінювання результатів як навчальної, так і творчої діяльності.

Абсолютна більшість опитуваних (90%) показала, що, в цілому, не має нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності.

Покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень – це питання перше, за вагою, для опитуваних.

Друге місце – побажання покращити умови проживання у гуртожитку – свідчення «наболілої» питання для іногородніх студентів.

Третє місце у пріоритетах – організація дозвілля. На жаль, студенти 2-4 курсів (переважна кількість респондентів) не змогли насолодитись студентським життям 2020-2021 навчального року в умовах дистанційного навчання. Але виникає занепокоєння той факт, що опитувані не готові взяти на себе відповідальність за організацію власного дозвілля (не зафіксовано пропозицій), а схильні перекласти відповідальність на керівництво академії, що є свідченням вираженості екстернального локусу контролю і рівня особистісної зрілості – як студенти уявляють організацію дозвілля керівництвом академії в умовах дистанційного навчання?

На четвертому місці – побажання щодо покращення якості викладання. Ці побажання корелюють із інформацією щодо незадоволеності організацією самостійної роботи і є непрямим свідченням рівня особистісної зрілості респондентів, намаганням висунути викладачам «батьківські» очікування – «дитя-батьки», вираженого рівня спів залежності і екстернального локусу контролю. Отримана інформація потребує подальших розвідок і є показником для організації корекційних заходів з метою формування навичок особистісного зростання.

Слід відзначити, що жоден із опитуваних не виказав бажання надати розгорнуту відповідь із пропозиціями щодо змін у студентському житті.

Респондентів бажали б змін у відносинах «студент-викладач» – і це питання потребує подальшого вивчення.

Зустрічне питання респондентам, які незадоволені відносинами між студентами: «Хто нести відповідальність за зміни у відносинах «студент-студент»? Керівництво академії?

Абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні (95%), повністю задоволена тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і мистецтв, факультет «Дизайн середовища» і освітньо-професійну програму «Архітектурно-ландшафтне середовище»

Лише 15% від кількості студентів, які брали участь в опитуванні, надали розгорнуту відповідь на «відкрите» питання: «Ваші пропозиції та побажання?» На жаль, студенти не проявили активності і у доповненні «закритих» питань – зазвичай відкриті питання пропускаються.

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові коментарі (орфографія збережена).

- Ремонт у туалетах другого корпусу
- Поставити пральні машини та скоріше доробити бойлерну у гуртожитку, буфет не потрібен.

- Хотілося б, щоб комп'ютерне моделювання було кожен семестр, оскільки навчитися програмам за семестр неможливо.

Поодинокі побажання збільшення кількості годин на вивчення складної дисциплін є дуже втішним, адже є непрямим свідченням прагнення професійної само актуалізації.

Під час аналізу результатів анкетування складалось враження, що опитування стало для частини студентів можливістю «достукатись» до адміністрації, нарешті висловити «наболіле» або ж своє захоплення.

Фактично, саме ці відповіді дають можливість зафіксувати проблемну ситуацію та за можливості скорегувати чи виправити її.

Відповіді «не замислювався над цим питанням» (до 5%) можуть свідчити як про незацікавленість респондентів, так і бути проявом низької сформованості навичок самостійно оцінювати свої освітні результати та проєктувати подальші освітні маршрути, виходячи з майбутніх професійних завдань.

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, й що більше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь) та покращення управлінських процесів в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

18.10.2021 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР